

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 24 lipca 2023 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności
kulturalnej**

(druk nr 1040)

I. Cel i przedmiot ustawy

W uzasadnieniu projektu wskazano, że celem „nowelizacji jest, w pierwszej kolejności, objęcie systemową ochroną dwóch zbiorów o niemierzalnej dla polskiego dziedzictwa kulturowego wartości – znajdujących się w „Bibliotece Polskiej w Paryżu” we Francji oraz „Muzeum Polskim w Rapperswilu” w Szwajcarii. Obecnie zbiorami tymi opiekują się głównie podmioty utworzone na podstawie prawa obcego, które borykają się ze stale pogarszającą się sytuacją finansową, dlatego istnieje realne już zagrożenie rozproszenia bezcennych zbiorów, co byłoby niepowetowaną stratą dla polskiego dziedzictwa narodowego”.

W związku z powyższym ustawa wprowadza regulację, która umożliwi instytucji kultury, dla której organizatorem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, realizowanie jej zadań statutowych przy pomocy podmiotów zależnych, czyli jednostek organizacyjnych, które będą miały siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „podmiotami zależnymi”. Podmioty zależne będą działały w formie prawnej i organizacyjnej uzależnionej od rodzajów form przewidzianych w systemie prawnym państwa, na terenie którego podmioty te będą miały swoją siedzibę. Zgodnie z uzasadnieniem projektu rozwiązanie to „usunie praktyczne problemy związane z obiektywnym brakiem możliwości wskazania właściwych przepisów państwa obcego,

znajdujących zastosowanie do działalności kulturalnej prowadzonej przez polską państwową instytucję kultury na terytorium tego państwa (...).”

W świetle przyjętych rozwiązań instytucja kultury będzie mogła utworzyć podmiot zależny za zgodą udzieloną przez organizatora, po uprzednim uzyskaniu opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych oraz zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

We wniosku o wyrażenie zgody i opinii na utworzenie podmiotu zależnego ma być między innymi wskazany zamierzony termin jego utworzenia, nazwa, proponowana siedziba, informacja o zamierzonej formie prawnej i organizacyjnej prowadzonej działalności.

Obsady stanowiska kierownika podmiotu zależnego i jego odwołania będzie dokonywał dyrektor instytucji kultury za zgodą organizatora. Ponadto instytucja kultury będzie mogła przekształcać i likwidować podmioty zależne za zgodą organizatora.

Przyjęte rozwiązania umożliwiają instytucji kultury, za zgodą organizatora, nieodpłatne wyposażenie tworzonego podmiotu zależnego w środki niezbędne do prowadzenia działalności. Ponadto instytucja kultury będzie mogła wyposażyć podmiot zależny w nieruchomości położoną w kraju siedziby podmiotu zależnego, w drodze nieodpłatnego przeniesienia na rzecz podmiotu zależnego własności nieruchomości albo oddania podmiotowi zależnemu nieruchomości w użytkowanie, w tym użytkowanie nieodpłatne, albo użyczenie.

Finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań instytucji kultury w części realizowanej przez podmioty zależne będzie mogło następować ze środków instytucji kultury w zakresie jej przychodów z prowadzonej działalności, w tym ze sprzedaży składników majątku ruchomego, przychodów z najmu i dzierżawy składników majątkowych, a także dotacji celowych z budżetu państwa otrzymywanych na finansowanie lub dofinansowanie działalności podmiotu zależnego w zakresie realizacji zadań statutowych tej instytucji kultury – na podstawie umowy zawartej między instytucją kultury a jej podmiotem zależnym.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej został wniesiony z inicjatywy rządowej (druk sejmowy nr 3337).

Marszałek Sejmu skierowała projekt ustawy do Komisji Kultury i Środków Przekazu do pierwszego czytania. Komisja przeprowadziła pierwsze czytanie oraz rozpatrzyła projekt ustawy na posiedzeniu w dniu 15 czerwca 2023 r. i wniosła o jego uchwalenie w kształcie zaproponowanym w sprawozdaniu (druk nr 3375).

W odniesieniu do przedłożenia rządowego zostały wprowadzone poprawki o charakterze legislacyjnym.

W trakcie drugiego czytania, na posiedzeniu Sejmu w dniu 6 lipca 2023 r., zostały wniesione 2 poprawki, które zmierzały do:

- 1) uzależnienia możliwości tworzenia przez instytucję kultury podmiotów zależnych dodatkowo po uzyskaniu pozytywnej opinii sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu;
- 2) zmiany daty wejścia w życie ustawy.

Poprawki nie uzyskały poparcia.

Sejm uchwalił ustawę na 78. posiedzeniu w dniu 7 lipca 2023 r.

Za przyjęciem ustawy opowiedziało się 432 posłów, 5 było przeciw, 14 posłów wstrzymało się od głosu.

III. Uwaga szczegółowa

Ustawa nie budzi zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Danuta Drypa

Główny legislator